

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

Office of Agricultural Affairs - Royal Thai Embassy - Washington DC

ไทยเรียนรู้จากการระบาด ASF ในเอเชีย

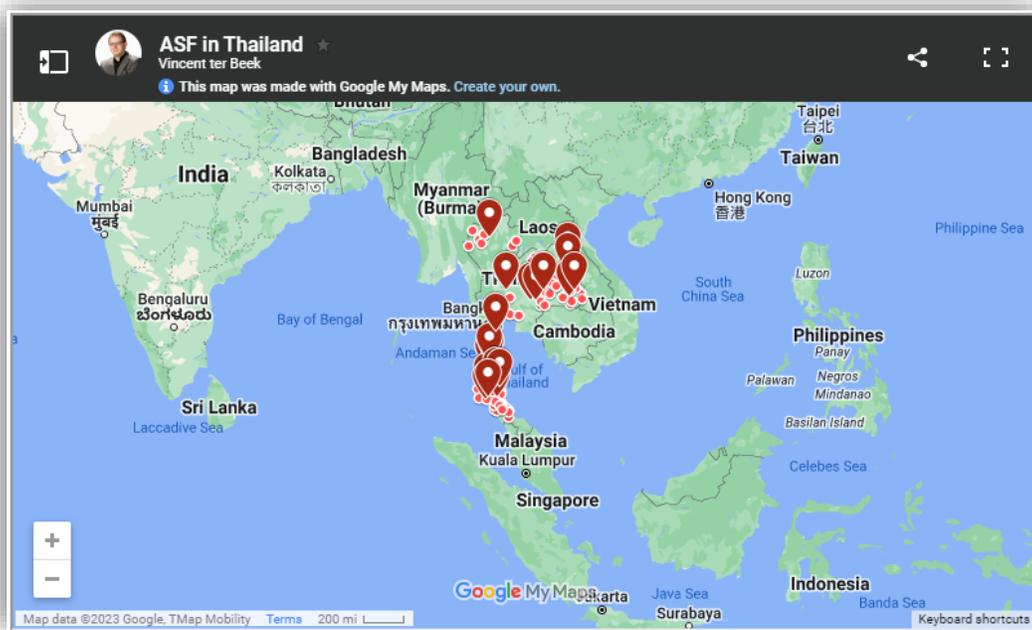

Healthy pigs taking a nap on a farm in Prachinburi province, Thailand. Photo: Ruud Ploeg

โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร หรือ ASF (African Swine Fever) เกิดการระบาดและก่อให้เกิดการทำลายฝูงสุกรในเอเชียเป็นจำนวนมากในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการรายงานการพบไวรัสอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยพบในโรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดนครปฐม ก่อนหน้ามีรายงานการพบไวรัส ASF ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในเวียดนาม เมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา (ในปี ๒๕๖๒) และมาเลเซีย (ในปี ๒๕๖๔) ไทยรายงานการตรวจพบเชื้อ ASF ในฟาร์มจำนวน ๑๔๔ แห่ง ซึ่งอาจเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น มีแนวโน้มว่า ASF เข้าสู่ไทยก่อนหน้าเดือนมกราคม ๒๕๖๕ แล้ว ในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๕ นักวิชาการไทยจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เผยแพร่รายงานระบุว่า จำนวนผู้เลี้ยงสุกรในประเทศไทยลดลงร้อยละ ๔๓ ฟาร์มส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจาก ASF มีขนาดเล็กมาก ซึ่งเลี้ยงสุกรระหว่าง ๑ - ๕๐ ตัวเท่านั้น โดยจำนวนที่เลี้ยงจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์เศรษฐกิจภายในประเทศ ถ้าสุกรมีราคาดีจะมีการเลี้ยงมาก เมื่อราคาตกจะหายไปและจำหน่ายเนื้อสุกรให้กับตลาดสดในท้องถิ่นแทน นักวิชาการไทยบางรายระบุว่า ไวรัส ASF ยังเป็นปัญหาสำหรับฟาร์มขนาดกลางด้วย พื้นที่เลี้ยงสุกรหนาแน่นของไทยจะอยู่ในภาคตะวันตก ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือเกษตรกรรายย่อยมักไม่รายงานการเกิดโรคระบาดให้ภาครัฐทราบ และไม่มีการส่งตัวอย่างให้ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ ได้แต่ฝังกลบสุกรที่ติดเชื้อเท่านั้น

การออกมาประกาศอย่างเป็นทางการว่าตรวจพบเชื้อในเดือนมกราคม ๒๕๖๕ จึงมีความสำคัญอย่างมาก เพื่อให้สามารถควบคุมโรคและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสัตว์ ผู้ผลิตรายใหญ่ของไทย เช่น เจริญโภคภัณฑ์อาหาร เบทาโกร หรือไทยฟู้ดส์ กรุ๊ป สามารถรอดพ้นจากวิกฤตดังกล่าวได้ แม้ว่าจำนวนผู้เลี้ยงสุกรจะลดลงร้อยละ ๔๓ แต่ก็ไม่ได้มีผลกับจำนวนแม่สุกรทั้งหมด คาดว่าจำนวนลดลงสูงสุดของไทยอยู่ที่ร้อยละ ๒๐-๓๐ ซึ่งแตกต่างจากจีนหรือเวียดนามที่ประมาณการไว้ที่ร้อยละ ๔๐ - ๕๐

ฟาร์มขนาดใหญ่รู้ว่า ความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) เป็นกุญแจสำคัญในการควบคุมโรค การระบายนกทำให้ราคาเนื้อสุกรสูงขึ้นทั่วประเทศเนื่องจากเกิดการขาดแคลน โดยในช่วง ๘ เดือนแรกของปี ๒๕๖๕ ราคาเนื้อสันนอกสุกร ๑ กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๒ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี ๒๕๖๔ แต่การเพิ่มขึ้นของราคาไม่ได้รุนแรงเท่าที่เกิดขึ้นในจีนหรือเวียดนาม และไม่พบการระบาดในฟาร์มเพาะพันธุ์สุกรเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้โรคระบาด ASF เกิดขึ้นพร้อมๆกับช่วงการระบาดของโควิด - ๑๙ ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามา ความต้องการเนื้อสุกรจึงไม่สูงมากนัก ไทยสามารถเรียนรู้ได้จากการเกิดการระบาดของไวรัส ASF ในจีนและเวียดนาม สมาคมสัตวแพทย์สุกรไทยหรือ TSVA (Thai Swine Veterinary Association) และสมาคมผู้เลี้ยงสุกร (Thai Swine Raisers Association) ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด โดยศึกษาจุดอ่อนและสาเหตุการเกิดการระบาด แสวงหาช่องทางที่เชื้อแพร่พันธุ์และดำเนินการป้องกัน มีการจัดส่งสัตวแพทย์เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรและภาคอุตสาหกรรม อีกทั้งยังรับเพิ่มจำนวนประชากรสุกร พร้อมทั้งตรวจสอบความปลอดภัยทางชีวภาพอย่างเข้มงวดสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่ยังไม่ถนัดใจ เมื่อเกิดการระบาดใหญ่ เกษตรกรบางรายออกจากอุตสาหกรรมไปโดยสิ้นเชิง ในขณะที่บางรายยังคงสู้ต่อ เนื่องจากราคาเนื้อสุกรสูงขึ้นมาก ผู้ที่กลับมาเลี้ยงใหม่จะปฏิบัติตามแนวทางความปลอดภัยทางชีวภาพอย่างเคร่งครัด ในขณะที่บางรายยังยอมเสี่ยง แต่ในที่สุดโรคระบาดก็จะกลับมาหาพวกเขาและการลงทุนอีกรอบจะกลายเป็นความสูญเปล่า ขณะนี้ฟาร์มฝั่งวิชาการกำลังศึกษาการจัดทำโซนหรือจังหวัดปลอดโรคในอนาคต

ไทยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้วัคซีนเพื่อป้องกัน ASF ซึ่งต่างจากเวียดนามที่มีการใช้วัคซีนที่มีการพัฒนาขึ้นใหม่ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ ไทยเชื่อว่าถ้าอนุญาตให้มีการใช้วัคซีน จะไม่มีทางที่ไทยจะปลอดโรค ASF ได้ เนื่องจากเกษตรกรมักชอบใช้วิธีที่ง่ายแต่ไม่ได้ผล เมื่อเกิดการระบาดของไวรัส ASF เกษตรกรหลีกเลี่ยงการสัมผัสสุกรของตน และไม่ฉีดวัคซีนป้องกันโรคอื่น ๆ ให้กับสุกร จึงส่งผลต่อการควบคุมโรคทางเดินหายใจ Porcine Respiratory Disease Complex (PRDC) และโรคจาก Circovirus ในอนาคตอันใกล้อาจต้องนำหุ่นยนต์มาประยุกต์ใช้ในการฉีดวัคซีน ขณะนี้เริ่มมีการนำสุกรขุนมาใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนประชากรสุกรให้ทันต่อความต้องการ ซึ่งจะทำให้เกิดการปนเปื้อนจากสัตว์เหล่านี้มายังพ่อแม่พันธุ์จริงอีกด้วย โดยพบลักษณะนี้มากในเวียดนามและพบบ้างในไทย แม้การประกาศยืนยันการพบ ASF ในไทยเมื่อมกราคม ๒๕๖๖ ทำให้มีการบังคับใช้กฎระเบียบต่าง ๆ ตามมา ก่อให้เกิดความความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยทางชีวภาพมากขึ้น ค่าใช้จ่ายสำหรับฟาร์มขนาดเล็กและการเลี้ยงตามบ้านเพิ่มสูงขึ้น สถานการณ์การแพร่ระบาดลดน้อยลงตามลำดับ แต่คาดการณ์ว่าในปี ๒๕๖๖ นี้ จะยังพบการระบาดในประเทศไทยอยู่ นักท่องเที่ยวจะเข้ามาประเทศไทยมากขึ้น ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลางจะเริ่มกลับมาเลี้ยงสุกรอีกครั้ง ไทยควบคุม ASF ได้ดีพอประมาณ ถ้าให้คะแนนความสามารถในการควบคุม ASF ของได้หวั่นเป็นร้อยละ ๑๐๐ เชื่อว่าไทยได้ประมาณร้อยละ ๗๐-๘๐

ที่มา: Thailand learnt from outbreaks in Asia

https://www.pigprogress.net/health-nutrition/health/thailand-learnt-fromsoftbreakasf-outbreaks-in-asia/?utm_source=Maileon&utm_medium=email&utm_campaign=PP_REG_2023-02-10&utm_content=https%3A%2F%2Fwww.pigprogress.net%2Fhealth-nutrition%2Fhealth%2Fthailand-learnt-fromsoftbreakasf-outbreaks-in-asia%2F&mlnt=fCnOc7WqU8E9krAW0q5gFY37eLVOk0t3uih9nxm-EwabcJwEqdC88g&mlnm=oM1sJf_S6mc&mlnl=AYocd2y7ZXO&mlnc=lhdtM-qrPwY&mlnch=JECs8JKJxLjtAh0i1ldpGg&mlnmsg=7vOXI46IVue4PMsY4_tg8g

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

